

ZBORI

REVIJA · NOVE
ZBOROVSKÉ · GLASBE
UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1934

LETNIK X · ŠTEV. 5

Pridobiš bogastvo

Otvoriš si lepo trgovino

Postaviš dom za svojo rodbino

Zavaruješ si brezskrbno starost

Preskrbiš hčerki doto in sinu opremo
ako nalagaš svoje prihranke v

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 3

Izguba izključena.

Ugodno obrestovanje!

Telefon 20-16, 26-16.

Denar lahko pošiljaš s vsake pošte po čekovnih položnicah štev. 10.533.

Vloge Din 420,000.000.—. * Rezerve Din 12,000.000.—.

Najboljši ŠIVALNI STROJ in KOLO
je samo „ADLER“ - „GRITZNER“,

švicarski pletilni stroj „DUBIED“.

Pisalni stroji v treh velikostih!
Društva poseben popust!
Posamezni deli za vse stroje in kolesa
edino le pri

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Telefon
29-13

Lepe opreme, ugodno odplačevanje!

Telefon
29-13

SPEDICIJA TURK LJUBLJANA

prevzema

ocarinenje

*

prevažanje

vsakovrstne robe hitro
in po najnižji tarifi.
Vse informacije
brezplačno.

Telefon interurb. 24-59.
Vilharjeva cesta št. 33.
(nasproti nove carinarnice)

vsakovrstnega blaga v
Ljubljani in izven Ljubljane
z vozovi kot tudi z avtomobili.

Telefon interurb. 21-57.
Masarykova cesta št. 9.
(nasproti tovor. kolodvora)

« S L A V I J A »

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA V LJUBLJANI

VAS ZAVARUJE PROTI ŠKODAM, KI JIH PRIZADENE OGENJ,
TELESNA POŠKODBA, SMRT, VLomsKA TATVINA, TOČA ITD.

GLAVNO RAVNATELJSTVO V LJUBLJANI, GOSPOSKA ULICA ŠT. 12.

TELEFON ŠT. 2176 in 2276.

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani, predstavnik Miroslav Ambrožič, vsi v Ljubljani / Naročnina na «Zbore»: za kraljevino Jugoslavijo 50 Din, za Italijo 25 lir, za Češkoslovaško 30 Kč, za Ameriko poldrugi dolar / Ponatis člankov dovoljen le z navedbo vira
Glasilo JPS. Hubadove župe (Ljubljana) in Ipavčeve župe (Maribor)
Štev. poštno-čekovnega računa 12.134

Ivo Peruzzi:

Pozdrav

(Bolgarskim pevcem — Glasbena Matica.)

Pozdravljeni potomci Samuela,
po težki ste Kalvariji usode
dospeli med prečislane naróde,
ne bo Vas vihra časa več zajela.

Smo rôdno pesem Vašo izpoznali,
smo gledali Vaš vzgon in smel polet,
drhtel ob Vaših zmagah ves je svet,
iz ruševin ste kakor zarja vstali!

Zdaj od Triglava Vam najmlajši bratje
z napevi dôma snubimo srcé,
v ljubezni združeni balkanski svatje

na krvno svatbo trdno pot nam gré,
bodočnost z nami hodi, up bogat je,
da nam kresovi složne sreče zagoré!

Aktualitete zborovega petja

(Odlomki iz članka Vojecha Zelinke, priobčenega v listu «Vestnik Pěveckí a Hudební», št. IV, iz leta 1934.)

Živimo v dobi nedoglednih razmer in hudih kritik vseh dosedanjih dobrot in istin. Pomenimo se malo o situaciji bodočnosti in kulturnem poslanstvu zborovega petja. Obe mogočni ideji dobe: nacionalizem vseh pramenov in internacionalizem se opirata na množino, na kolektiv, in to je sociološki temelj zborovega petja, izraza cele duše. Pesniški del zborovske glasbe izraža čuteče srce skladateljevo, mora biti pa tudi izraz notranjosti zborovih pevcov. V rodnem jeziku bodo razumeli besedilo skladatelj, pevodnja in zbor. Naj se struktura družbe v bodoče razvije kakorkoli, bo edino zborovsko petje tisto, v katerem kolektivu pride v rodnem jeziku glasbeno do najsilnejšega in najrazumljivejšega izraza zase in za poslušalce. Najsilnejši — ni pač treba razkladati, kaj išče pesniška beseda, tudi najslabša, če je uglasbena. Najrazumljivejša — ker beseda pri poslušanju zborovske glasbe usmeri predstavo poslušalca mnogo gotovejše kakor je to v godbi z instrumenti. Za bodočnost novega zborovskega petja je treba zanimajočih se poslušalcev, požrtvovalnih pevcov in čutnih dirigentov, da bi zborovska glasba izpolnila svoje poslanstvo. Te komponente: skladbe, pevci, dirigent in poslušalci so aktualitete zborovskega

petja. Skladba v obeh pevcu je bila svoj čas peta, samo, da je šlo kot po maslu. Pri nas so šele moravski pevci s svojimi nastopi prinesli tezo, da si lahko skladatelj dovoljuje melodične, harmonične, ritmične in dinamične, novejša in mnogostranske zborove koncepte. In to se je res zgodilo v največjem napredku instrumentalne glasbe. Od takrat se je našel v zborovskih skladbah pojav pristne vokalnosti in instrumentalnosti, t. j. použivanje glasu, kakor bi bil to glasbeni instrument iz mrtve tvarine. To, kar so skladbe Bendla, Friškovega in Smetane zahtevale od pevcov, še dolgo ni bilo vse, kar bi mogel glas zmagati. Zasluga zborov Foersterja, Janačka, Novaka in Suka je, da so pevska društva zmogla čedalje večje naloge. Soditi skladbo pri prvem studiju in poslušanju je napačno, ali pevsko gledanje k tehnično moderni glasbi bi takole formuliral.

Pevskih težkoč vseh vrst naj bi bilo v zboru le toliko, da ne bi bil pevec prisiljen, posvečati samo intenzivno podrobnost intonaciji in ritmu in bi moral posvetiti večjo pažnjo poletu skladbe, pronicanje in razumevanje skladbe in besedila gledati posebno na skupno petje, ki izključuje vsako solistično pevsko umetnost. Idealno bi bilo, ako bi bil skladatelj zbora vedno tudi zborov dirigent, ali pa vsaj član zbora. Toda taki primeri so redki. Zato mora skladatelj s svojo tvorno intuicijo zadeti vse možnosti vokalnosti prav tako, kakor najde veliki instrumentalist za ta ali oni instrument, ki mu glasbena misel pripada in ki jo lahko obvlada. Zborovski pevec je neposredni realizator glasbe. Dve strogi vprašanji: 1.) Ali je današnja doba dostopna volji in veselju k petju? 2.) Ali nam rase v današnji dobi pevski naraščaj? K prvemu vprašanju bi pripomnil tole: Za vsako petje, kakor za vsak umetniški pojav je potrebno neko človeško zanimanje in neka stopnja romantizma. Tega je dosti; da bi k posvetitvi k izvajanjem glasbenih del, ki niso niti v zvezi s trampskim pesmimi niti revijalnimi šlagerji in ki prinašajo v besedilu vse kaj drugega ko groteskni dovtip, satira trampska sentimentaliteta, obdana z eksotizmom in v ritmiki ritmi, ki že danes niso stereotipni ritmi jazzove glasbe? Lahkota glasbenega zanimanja in glasbene reprodukcije takih skladb slabi voljo k vdani službi pesmi, ki hoče biti umetna. Kar se pa tiče pevskega naraščaja je skoro paradoksnost, da v tako razrušeni dobi proglašajo, da je mimo trampinga važen samo sport. Kaj hočemo s tako trampsko sportno-barovo generacijo. Vse šole bi morale

vzgjati pevske naraščaje in bi po dobrem studiju dečki po mutaciji lahko stopili v naše moške zборе. Mnogo je pa tudi odvisno od dirigentov, ki bi sugestivno svoje pevce navdušili za skladbe, ki so morda pri prvem poslušanju nevhvaležne. Prav je, da gojimo klasike, moramo pa tudi naprej. Občinstvo dostikrat misli, da je umetnost zabava, toda ona ne sme biti nikdar diktator nasproti izvajajočim.

Iz naših organizacij in društev

Hubadova župa JPS. Na praznik dne 8. septembra t. l. se je vršila v Hubadovi dvorani Glasbene Matice redna letna skupščina ob lepi udeležbi delegatov včlanjenih društev. Zborovanje je imelo jubilejni značaj, ker je minilo deset let od ustanovitve JPS in Hubadove župe. Skupščino je vodil zaslužni predsednik dr. A. Švigelj, tajniško poročilo je podal Ivan Rupnik; poročali so še blagajnik Karel Lassbacher, arhivar Perdan, za odsotnega župnega pevodjjo njegov namestnik Vinko Rupnik, revizijsko poročilo pa je podal F. Venturini. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika dr. Švigelj, v odbor pa: Roš, Pečenko, Premelč, Ivan Rupnik, Perdan, Matul, Jerič, Lassbacher, Godec, Čamernik; I. pevodjja Prelovec, II. Venturini. Občni zbor je potekel v popolnem soglasju in lepi bratski slogi.

Pevsko društvo «Celjski zvon» v Celju je priredilo vokalno-instrumentalni koncert. Na sporedu so bile skladbe Adamiča, Kreka in Puša, z orkestrom pa so izvajali p. Hugolin Sattnerjevo «Jeftejevo prisego».

V **Mariboru** so priredili dobrodelni koncert duhovnih pesmi skladateljev A. Foersterja, dr. F. Kimovca, J. Klemenčiča, St. Premrla in M. Tomca pod vodstvom stolnega kapelnika J. Gašpariča. Na koncertu je sodeloval samostojno pri orglah prof. M. Tomc.

Letos so znani **koroški pevci** večkrat obiskali Slovenijo in so bili povsod na njihovih koncertih z navdušenjem sprejeti in pozdravljeni.

Prvo slovensko pevsko društvo «Lira» v Kamniku je v aprilu letos priredilo v tamošnji sokolski telovadnici koncert umetnih in narodnih pesmi za moški in mešani zbor skladateljev, oziroma prirediteljev E. Adamiča, D. Bučarja, A. Foersterja, L. Horvata, P. Kernjaka, A. Lajovica, V. Mirka, St. Mokranjca, Z. Preloveca, p. H. Sattnerja in A. Svetka. Društveni pevske zbor v kljub raznim težkočam marljivo vodi od uspeha do uspeha pevodjja Ciril Vremšak.

Glasbena Matica je priredila ob koncu šolskega leta tri javne produkcije iz različnih predmetov. Operna šola na državnem konservatoriju je s svojimi produkcijami v dramskem gledališču pokazala, da je v večjih rokah ge. Škrli-Medvedove.

Naš priznani **akademski pevske zbor** je svoj koncert koroških in belokranjskih pesmi dne 10. junija ponovil s sijajnim uspehom.

Konservatorijski profesor Anton Ravnik je s svojimi gojenci aranžiral klavirski večer ruske glasbe, na katerem smo se mogli prepričati o veliki nadarjenosti in umetniških ambicijah nastopajočih.

Hrvatsko pevačko društvo «Lisinski» je v marcu izvajalo grandiozno Beethovenovo «Missa solemnis» pod dirigentom F. Lhotko.

Akademski pevske društvo «Obilič» v Beogradu je ob svoji 50letnici krstilo novo delo Josipa Slavenskega «Religiofonijo», oratorij v šestih delih za soli, zbor in orkester. Društvo je svoj jubilej na ta način najlepše proslavilo.

Glasbena Matica je priredila v Zagrebu v aprilu t. l. koncert, na katerem je izvajala izključno skladbe A. Lajovica, in sicer samospeve, zборе ter naposled njegov «Psalm» za tenor solo, zbor in orkester. Vsi sodelujoči s skladateljem vred so doživeli na zagrebški prireditvi obilo priznanja in počaščenj. Pevske zbor Glasbene Matice je pa drugi dan koncertiral še v zagrebški katedrali z Gallusovimi skladbami in se je ponovno afirmiral kot odlično

izvežbano umetniško pevske udruženje. Oba koncerta je vodil dir. Mirko Polič.

Zagrebski madrigalisti so v maju koncertirali s sporedom del ruske petorice: Balakireva, Kjuja, Musorgskega in Rimski Korsakova. Dirigent: Mladen Pozajic.

Koncert nezavisnih avtorjev zadruge «Skład» je izvajal pod upravo svojega organizatorja Rudolfa Matza skladbe Žganca, Matza, Dugana ml., Grgoševića in Lovriča. Pevske zbor glasbenega društva intelektualcev je izvajal ves program. Sodelovala sta basist L. Vrbanič in pianist A. Kunec. Zagrebška kritika je zabeležila pohvalno oceno.

Hrvatsko pevske društvo «Sloga» v Zagrebu je v proslavo 60letnice svojega obstoja koncertiralo s sporedom hrvatske zborovske glasbe od 16. do 20. veka. Društveni pevodjja je sedaj Lovro Matačić, ki mu gre zasluga, da je v kratkem času dvignil zbor na lepo umetniško višino.

Srbsko pevske društvo v Zagrebu je priredilo v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda lep koncert skladb Grečninova, Dugana ml., Slavenskega, Tajčevića in Mokranjca. Društveni dirigent je skladatelj Marko Tajčević.

Prvo beogradsko pevske društvo je pod vodstvom dirigenta beogradske opere Predraga Miloševića izvajalo v Kolarčevi dvorani narodne univerze Verdijev «Requiem».

Srbsko cerkveno pevske društvo iz Sombora je koncertiralo v Zagrebu. Dirigent je dr. Ljudevit Kiš.

Akademski zbor «Mladost Balkan» je napravil propagandno potovanje na Krk, v Smirno, Carigrad, Solun in Atene. Dirigenta Jakova Gotovca je nadomestoval Oskar Josefović.

Pomnoženi pevske zbor župnije sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je priredil o priliki posvetitve nove cerkve prav lep cerkven koncert z značilnimi skladbami naših najpriznanejših cerkvenih skladateljev. Spored je vzorno naštudiral in vodil pevodjja in skladatelj Ludovik Puš, cenjeni so-trudnik našega lista.

Slovensko pevske društvo «Slovan» na Brdu je nedavno slavilo 10letnico svojega obstoja s koncertom na prostem, na katerem so poleg društvenega zbora sodelovali tudi Narodna čitalnica iz Šiške, «Zarja» iz Tacna, «Danica» z Viča in «Sava» iz Ljubljane. Ne vemo, kako je koncert uspel, mnenja pa smo, da bodo morala naša društva opustiti 5letne, 10letne, 15letne in 20letne jubileje in še ob 25letnici pokazati javnosti, kako so se udeleževali v četrstoletju svojega obstoja.

Bežigraske pevske društvo je pod vodstvom svojega dirigenta Janeza Godeca priredilo prav lep koncert, ki so se ga udeležili poleg društvenega predsednika dir. Janka Tavzeza tudi zastopniki JPS in Hubadove župe dr. Vladimir Ravnihar, dr. Anton Švigelj in Zorko Prelovec.

Pevske društvo «Zvon» v Šmartnem pri Litiji je s samostojnim koncertom uspešno nastopilo v maju pod vodstvom svojega pevodjje Maksa Kovačiča.

Pevske zbor Bralnega društva v Trzinu je priredil v marcu koncert z obširnimi sporedom. Peli so društveni ženski, moški in mešani zbor pod vodstvom pevodjje Albina Lajovica.

Celjske pevske društvo je priredilo kot uvod v pevske slavnosti ob svoji 40letnici na praznik 10. maja lepo spomin-sko svečanost na okoliškem pokopališču. Ob prisotnosti velike množice prebivalstva je pri križu na gornjem delu pokopališča izpregovoril predsednik CPD Fink ter se spomnil številnih na okoliškem pokopališču počivajočih in tudi na bojnih poljanah padlih društvenih članov, predsednikov, pevodjij ter ustanovnih članov in dobrotnikov. Navzočni so počastili njih spomin z minuto molka in klici «Slava!» Nato so položili venec in obiskali grobove. Slavnostni koncert je bil izvrstno obiskan. Udeležili so se ga zastopnik ministra prosvete dir. Fran Mravljak, zastopniki mestne in okoliške občine, oblasti, gradov, šol, pevske društev in drugih kulturnih organizacij. Mešani zbor CPD je za to slavnostno priložnost nastopil kar z 92 pevci in pevkami. Zbor je zapel najprej državno himno, nato pa društveno geslo «Kdor naš si, z nami pojdi!», ki ga je posvetil društvu skladatelj Emil Adamič. Na sporedu so bili zastopani skladatelji dr. Anton Schwab, Ciril Pregelj, Alojzij Mihelčič, Karel Bervar, Vasilij Mirk, Risto Savin, Stanko Premrl in Jakov Gotovac. Zbor je pod vodstvom svojega pevodjje Peca Šegule,

ki svoj društveni zbor poučuje že šest let, izvajal spored navdušeno. Bil je pač temeljito pripravljen. Da ni manjkalo počastitev, šopkov in vencev, je samo po sebi razumljivo, saj je pevski zbor Celjskega pevskega društva že zdavnaj priznan kot eden najboljših slovenskih pevskih zborov. Po svečanem odkritju spominske plošče bratrom Ipavcem v št. Juriju ob južni železnici, o katerem smo že v zadnji številki našega lista poročali, se je vršilo slavnostno zborovanje CPD v veliki dvorani celjskega Narodnega doma. Zaslužni društveni predsednik prof. Fink je v svojem govoru očrtal veliko kulturno in narodno obrambno delo, ki ga je CPD izvršilo od ustanovitve leta 1894. pa do danes. Prav tako je dr. Štefan Račar očrtal zgodovino dela CPD v štiridesetih letih. Med živahnim odobravanjem je predsednik izročil prof. Fink-Jerinovi in članu Ivanu Likarju, ki pojejo pri zboru od ustanovitve, ter Karlu Percu, Antonu Oražmu in Ivanu Orožnu diplome Južnoslovenskega pevaškega saveza za več kot 20letno nepretrgano aktivno delovanje pri društvu. Lepo slavje, ki ga je uvedel mešani zbor CPD z Lajovčevim »Zelenim Jurijem« in končal z društvenim geslom, je bila naravnost pristržna prireditelj. Popoldne se je pa vršil velik pevski koncert Ipavčeve pevske župe, o katerem smo v zadnjem zvezku tudi že poročali. Želimo CPD nadaljnji napredek in vztrajnost za dosego načrtanega cilja v ponos naši pevski kulturi.

Opera

Po zadnjem našem poročilu nimamo o koncu letošnje sezone v ljubljanski operi drugega poročati ko to, da so novo naštudirali Borodinovega »Kneza Igorja« pod taktirko dr. Danila Švare in da so priredili v rednem letnem gledališču pod Tivolijem Foersterjevega »Gorenjskega slavčka« s Šimenčevim gostovanjem ter opereto »Pri belem konjičku«.

Ljubljanska opera namerava v prihodnji sezoni uprizoriti in izvajati sledeča dela: Offenbach: »Hofmanove pripovedke«, Rossini: »Angelina«, Ferrari: »Štirje grobijani«, Jandonai: »Frančiška iz Rimini«, Musorgski: »Hovanščina«, Odak: »Dorica pleše«, Hirschler: »Dve renesančni noči«, Logar: »Štiri scene iz Shakespearea«, Mozart: »Don Juan«, »Figarova ženitev«, »Čarobna piščal«, Falk: »Vida breve«, »Djarnith«. Wagner: »Siegfried«, Verdi: »Falstaff«, Donizetti: »Lucia di Lammermor«.

Beogradska opera. Po odhodu direktorja St. Hristića je prevzel vodstvo opere Ivan Brezovšek in je takoj izvršil nekaj reform, ki so se uveljavile. Kot dirigent je itak v Beogradu uvažen. V družbi režiserja Hetzela je uprizoril Nikolajeve »Vesele žene Windsorske« z nenavadno velikim uspehom, ki ga je kritika soglasno v svojih poročilih podčrtala. Pa tudi drugače beogradska opera po poročilih tamošnjih dnevnikov izvrstno dela. Gostovanj tujih solistov ima pa še več ko hrvaška opera. Na repertoarju pa so tudi večinoma samo znane opere.

Novi operi I. L. Vrutickega »Seljski knez iz Kozloviča« je priznala Češka akademija umetnosti prvo nagrado mesta Prage.

Razno

Za predsednika Glasbene Matice v Mariboru je bil izvoljen dr. Leopold Poljanec, prosvetni inspektor v p., ker je dosedanji predsednik dr. Josip Tominšek to mesto odložil.

Dva zanimiva članka »Muzičar i publika« ter »Nekoliko riječi o programnoj glasbi« priobčuje »Muzičar« v svoji letošnji 14. številki. List razjasnjuje tudi važnost repartitije avtorskih honorarjev.

V juliju je priredila »Pevska zveza« pevski tečaj na Rakovniku pri Ljubljani. Vodila sta ga prof. Marko Bajuk in Ludovik Puš, udeleževalo se ga je 48 pevovodij. Tečaj je zaključil koncert v št. Vidu nad Ljubljano.

Na ljubljanskem koncertnem odru je gostoval pianist Nikolaj Orlov. Za izvajanje izbranih skladb starejše pa tudi nove dobe je našel pri nas mnogo občudovalcev, ki na koncu koncerta niso hoteli oditi iz dvorane, tako da je moral umetnik še in še dodajati.

Narodno gledališče je priredilo A. Dvořakov koncert z opernim orkestrom pod taktirko dir. Mirka Poliča. Čuli smo III. simfonijo, uverturo »Karneval« in tri »Slovsanske ples«. Bil je glasbenega užitka poln večer.

Jože Lah, neumorni pevovodja pevskega društva »Jadran« v Mariboru, prej prav tako agilni pevovodja v Trstu, je bil ob priliki 65letnice svojega rojstva odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Zaslužnemu narodnemu delavcu tudi »Zbori« k odlikovanju iskreno čestitajo!

Skladatelj dr. Božidar Širola je bil imenovan za vršilec upravnških poslov v etnografskem muzeju v Zagrebu.

Pevsko društvo »Lumir« v Moravski Ostravi je počastilo svojega predsednika dr. R. Matouša ob 40letnici članstva s častnim večerom, ki so se ga udeležili zastopniki pevskih društev od blizu in daleč, saj je dr. Matouš podstarosta POČ. Zaslužnemu pevcu in pevskemu organizatorju ter našemu prijatelju pošiljajo tudi »Zbori« k jubileju najsrčneje čestitke!

Umrli je konec septembra v ljubljanski bolnišnici Ivan Pogačnik, organist v p. in cerkveni skladatelj. Pokojnik je služboval v Trzinu, v Vipavi, nato pa dolgo vrsto let v Idriji, kjer je dvignil cerkveno petje s sodelovanjem monsg. Mihaela Arka na zavidljivo višino. Zložil je več maš v strogo Cecilijanskem duhu in mnogo cerkvenih pesmi. Pokoj je užival pri svojem sinu, železniškem uradniku na Rakeku. Pogačnik je bil našemu uredniku Zorku Prelovcu v dijaških letih glasbeni mentor. Blag mu spomin!

Istrski skladatelj Matko Brajša-Rašan je umrl v Zagrebu. S svojimi budnicami in koračnicami je bodril Istrane, nabiral je istrske narodne pesmi, pisal cerkvene in posvetne pesmi. Zadnjih pet let je bil slep, pa je v kljub temu delal. Pokoj njegovi duši!

† Dr. Otakar Zich. Nenadno je umrl češkoslovaški skladatelj dr. Otakar Zich. Bil je dijak in namestnik estetika O. Hostinskega, najprej docent estetike na univerzi v Pragi, potem profesor filozofije na Masarykovi univerzi v Brnu, od leta 1924. pa profesor estetike na Karlovi univerzi v Pragi. Bil je tudi član Češke akademije znanosti in umetnosti. Napisal je mnogo zborovskih skladb, solospjevov s klavirjem, več glasbenih esejev in tri opere. Njegovo doma povsod priljubljeno skladbo »Modlitba na Ripu« bodo o priliki »Zbori« objavili.

Zorko Prelovec (Ljubljana):

»ZBORI«

(Dvoje predavanj v radiu.)

Dragi radio poslušalci in radio poslušalke! Nalogo imam, da danes in 23. julija ob isti uri povem nekaj o postanku, delu in o sotrudnikih glasbenega lista »Zborov«, ki ga od leta 1925. z veliko poštvovalnostjo izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon in ga že 10 let urejam jaz, upravlja in pe svetu razpošilja pa nad vse marljivi »Zvonov« arhivar Joško Jamnik.

Poglejmo malo nazaj v zgodovino slovenskih glasbenih listov. »Cerkveni glasbenik«, ki je neizmerno zaslužen za razvoj cerkvenega petja v Sloveniji, je že pred nekaj leti zagledal Abrahama, izhaja že nad 50 let. V svetno glasbo pa je svoj čas trenutno posvetil glasbeni list »Glasbena Zora«, ki ga je vseskozi skrbno in vestno izdajal pokojni skladatelj in ravnatelj Glasbene Matice, bivši operni pevec Fran Gerbič. Z ozirom na naše tedanje slovsne malenkostne razmere je pa bilo usojeno listu prav kratko življenje. Odrešilno leto za slovsno glasbo je bilo 1898. Takrat je na pobudo sedanjega vseučiliškega profesorja, ponovno rektorja, dr. Gojmira Kreka začel v založbi knjigotržca Lavoslava Schwentnerja izhajati list »Novi Akordi«, ki je posvetil kot žareč meteor v takratne zaspale, stereotipne, neurejene in brezciljne naše glasbene razmere. Hipoma se je začelo svitati. V krog svojih sotrudnikov je dr. Krek zbral vse komponiste od Lajovica pa do Jereba. Izhajanje »Novih Akordov«, ki so žalibog ob začetku vojne umrli in tudi po vojni niso več oživeli, je prineslo v naše glasbeno življenje nenavadno velik razmah v smislu modernih glasbenih idej. Neprecnljiva je danes ta doba naše glasbe. Med vojno so vsa naša založništva one-

mela prav po znanem pregovoru: «Inter arma silent musae». Prejšnja leta je vsaj Glasbena Matica zalagala zborovske, klavirske skladbe itd., pa je bila takrat po prevratu tudi utihnila. Vsa pevka društva so oživela, vsi pevski zbori so začeli zahajati v svoje društvene prostore, dasi je v marsikateri pevski družini manjkala tudi četrtnina pevcev, ki so padli na bojnih poljanah v Rusiji ali pa v Italiji. Vsi, ki so ostali pri življenju, so pa že iz veselja, da je bil narod osvobojen izpod habsburškega jarma, navdušeno prepevali. Iz Zveze slovenskih pevskih društev, ki ji je bil predsednik naš pevski oče Matej Hubad in pevovodja jaz, so izšli pozivi, naj pevka društva usmerijo svoje delovanje ne le v zabavnem, ampak tudi v resnem in koncertnem smislu. Kot zvezni pevovodja sem pa dan za dnevno dobival pisma od društev in njihovih pevovodij, v katerih so mi tarnali, da nimajo ničesar novega za peti in me prosili, naj jim pošljem nove skladbe, vsaj partiture v prepis. Kje pa naj bi jih vzeli? Pa sem se obrnil na naše skladatelje, ki so mi rade volje priskočili na pomoč. Toda nastala je skrb, kako te partiture razmnožiti in kdo bo kril stroške. Bilo je leta 1924. Prav po čudnem naključju mi je šinila tale misel v glavo: «Prelovec, kaj ko bi Ti v založbi „Ljubljanskega Zvona“ poslal vsak mesec v svet po eno skladbo na dveh straneh za moški, ženski ali mešani zbor in bi to prodajal pevskim zborom po prav nizki ceni.» Imel sem še ta namen, da bi pevski zbori ne peli iz posameznih glasov, ampak iz partitur. Svojo namero sem povedal najprej arhivarju „Ljubljanskega Zvona“ Jamniku, nato pa odboru „Ljubljanskega Zvona“, ki je bil silno skeptičen, prav tako je pa bil skeptičen tudi naš pevski oče Matej Hubad, ki mi je rekel, da ne bodo naši pevci nikoli peli iz partitur, ker so preveč vajeni petja na glasove. Oboje sem premagal in zmagal. Naposled je „Ljubljanski Zvon“ vendar uvidel, da bi bilo tako izdajanje posameznih listov partitur koristno za vse naše zборе, ki bi vendar dobili potrebni notni material za svoje koncertne nastope in se je vdal ter naju z bratom Jamnikom pooblastil, da jih začneva izdajati. Razpisali smo nagrade za najboljše skladbe in dobil jih je skladatelj Janko Ravnik (v žiriji so bili: A. Lajovic, M. Hubad, N. Štrifof in jaz). Pa pridem nekega večera h «Kolovratarju», sedim pri cvičku z našim pismarjem in strogim kritikom g. dr. Jožo Glonarjem in mu povem o svojem naklepu ter ga pobaram, kakšen naslov naj damo ovitku, v katerem bomo pošiljali note v svet. Pa mi odvrne: «Vaša ideja je sijajna, za naslov pa nobenih brig. Zborovske pesmi boste izdajali in naslov naj ovitek nosi „Zbori“». Kakor je učeni mož rekel, tako sem tudi storil in prva številka «Zborov» je izšla, seveda v silno skromni obliki. Prinesla je moški zbor Janka Ravnika «Solnce v zenitu». Po proračunu sva z bratom Jamnikom nastavila ceno naročnine za vse leto za te uboge papirje Din 20 na leto. Poslala sva okrožnice na vsa naša pevka društva, pa tudi v Italijo, Avstrijo, rojakom v Nemčijo in celo v Ameriko. Kar mrgolelo je naročil, ampak naprtila sva si z izdajanjem težko breme, ki ga nosiva letos že 10. leto in ki nam je zadalo nešteto skrbi, o tem vsem še pozneje. In tako so začeli izhajati «Zbori». Druga številka je imela le še en list, in sicer mešani zbor skladatelja E. Adamiča «Zrelo žito» na dveh straneh. Tretja, četrta in peta pa so že imele po več skladb, tako da je šesti zvezek objavil že znano E. Adamičevo balado «Vragovo nevesto» na sedmih straneh. List se je širil in je obsegal h koncu leta 50 strani lično litografiranih skladb. S svojimi skladbami so bili zastopani skladatelji: E. Adamič, J. Brnobič, A. Dobronič, F. Marolt, St. Premrl, I. Ocvirk in J. Ravnik, vsega skupaj 25 skladb. Za začetek skromna knjižica pa vendar vsega uvaževanja vredna. Ko smo uvideli, da je zanimanje za list veliko, smo se odločili leta 1926., ne meneč se za velike stroške, ki smo si jih nakopali, izdajati poleg glasbenega dela še književno prilogo in v prvem zvezku književne priloge, ki ga krasí slika g. dr. Gojmirja Kreka, urednika «Novih Akordov», smo napisali tole: Glasbeno-književna priloga naj bo svobodna tribuna, dostopna vsem, ki jim je naša vokalna, zlasti zborovska glasba pri srcu. Podpirali bomo vse, kar bi ji bilo v prid, šibali pa tudi vse, kar je v našem glasbenem življe-

nju nezdravega in gnilega. Prinašali bomo članke o vseh aktualnih glasbenih zadevah, kritike o glasbenih prireditvah s polnimi podpisi kritikujočih. Prav tako bomo dali prostor morebitnim replikam. Izključujemo le anonimne podpise ali celo napade ter — politiko. Te obljube se «Zbori» zvesto drže že 10. leto. V glasbenem delu so prispevali svoje najnovejše skladbe sledeči skladatelji (navedeli jih bom približno po abecednem redu, da ne bo zamere): Emil Adamič, Blaž Arnič, Matija Bravničar, Josip Brnobič, Danilo Bučar, dr. Anton Dolinar, Oskar Dev, Franc Ferjančič, Anton Grum, Adolf Gröbming, Matej Hubad, dr. Gustav Ipavc, Anton Jobst, Peter Jerab, Ferdo Juvanec, dr. Franc Kimovec, Srečko Kopranc, Josip Kenda, dr. Pavel Kozina, Vasilij Mirk, Franc Marolt, Alojzij Mihelčič, Ivan Mustač, Franjo Medžicki, Ivan Ocvirk, Slavko Osterc, Ciril Pregelj, Stanko Premrl, Zorko Prelovec, Josip Pavčič, dr. Gotfrid Ploj, Karel Pahor, Ludovik Puš, Miha Rožanc, Risto Savin, pater Hugolin Sattner, Alojzij Sachs, Heribert Svetel, Srečko Stegnar, dr. Božidar Širola, Saša Šantel, L. M. Škerjanc, dr. Anton Schwab, Marko Tajčević, Matija Tomc, Vilko Ukmar, Hrabroslav Volarič, Vinko Vodopivec, Ljudevit Zepič, Martin Železnik. Torej 50 slovenskih skladateljev je v vsej dobi izhajanja «Zborov» priobčilo v listu moške, ženske in mešane zборе ter solospesve 208 najrazličnejših skladb. Različnih po vsebini, po obsežnosti in po težkočah izvajanja. Skrbeli smo vedno za to, da so dobili izurjenější zbori zase potreben notni material, uvaževali smo pa vedno tudi potrebe šibkejših zborov in smo priobčevali tudi prav lahke pesmi, da smo jim nudili dovolj gradiva za njihove koncertne nastope. Društva so se hvalevredno navadila peti iz partitur, saj jih dobe po tako nizki ceni od «Zborov» (dve strani skladbe stane samo en dinar), da se res ne izplača nikomur pesmi litografirati ali opalografirati. Letna naročnina na «Zbore» znaša le 5 kovačev (50 Din) in ko bi bilo vsako naše pevsko društvo zavedno in ko bi bil vsak naš pevec in vsaka naša pevka malo bolj zavedna, bi se «Zborom» ne bilo treba boriti za obstoj. Saj naš Joško Jamnik rad potrpi, da se mu nakaže naročnina na številko 12134 poštno-čerkovnega računa na vsaki poljubni pošti v več obrokih. Apeliram na Vas, dragi pevci in pevke, ki ste v teh žalostnih časih idealisti in gojite našo lepo pesem, da podprete svoj glasbeni list s čim številnejšimi naročili. Ali ne bi mogle utrpeti letno pet kovačev za naročbo na «Zbore» učiteljske in šolske knjižnice? Ali bi bila to res tako huda žrtev? Zadostuje tudi naročilo po dopisnici, samo list je treba plačati, ker stane lepe denarce. Naj ne bo ta moj apel glas vpijočega v puščavi, ampak naj najde pri Vas uspešen odziv. Ker so že morali naši drugi glasbeni listi zbog pomanjkanja razumevanja zanje prenehati izhajati, vsaj mi poskrbimo, da ne doleti «Zborov» ista usoda. O književni prilogi «Zborov» Vam bom pa kaj več povedal prihodnjič.

Iz uredništva in upravnštva

V petem zvezku letošnjih «Zborov» priobčujemo tri moške zборе, in sicer E. Adamičevo «Zdravico», istega skladatelja «Čuj nas zemlja» in F. Juvančevo «Slovensko zemljo». Vsi trije zbori so prikladni za slavnostne prilike. Glasbeni del lista zaključí Z. Prelovečeva «Naposled».

Ker je glasbeni del precej obširen, smo morali književni del občutno skrajšati in odložiti gradivo za prihodnjič.

«Zbori» so zbog nezanimanja pevskih zborov, pevcev in pevk v hudi gospodarski stiski in iskreno nam bo žal, če bomo morali po desetletnem izhajanju konec leta prenehati z izdajanjem lista.

Še je čas! Naročniki, plačajte dolžno naročnino, odjemniki partitur pa prav tako!

Podprite «Zbore» v zadnjem trenutku! Podpirajte pa tudi «Cerkveni glasbenik» in «Pevca»!

Urednikov zaključek dne 30. septembra 1934.

Zdravica

Simon Jenko

Emil Adamič (1925)
(Ljubljana)

Moški
zbor

Z ognjem, ostro

mf *f*

Ko - mur mar za reč je na - šo, dvigni se, pa

mf *f*

Detailed description: This system contains the first two staves of the musical score. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both are in common time (C). The music begins with a mezzo-forte (mf) dynamic. The melody in the top staff features a series of eighth and sixteenth notes, with a crescendo leading to a forte (f) dynamic. The bass line provides a steady accompaniment of eighth notes.

pri - mi ča - šo! Pri - mi ča - šo! Pri - mi ča - šo!

rit.

Detailed description: This system contains the third and fourth staves. The time signature changes to 3/4. The melody in the top staff is characterized by a series of quarter notes, with a ritardando (rit.) marking at the end. The bass line consists of simple harmonic accompaniment.

mf *f* rit.

Od navduše - nja raz - vne - ti lo zdravico če - mo pe - ti:

mf *f* rit.

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves. The time signature changes to 2/4. The melody in the top staff features a series of eighth notes, with a ritardando (rit.) marking at the end. The bass line provides a steady accompaniment of eighth notes.

079/1953

Slovesno, koralno *)

f Ze - mlja na - ša, ta - le ča - ša

je na - li - ta te - bi v čast! Bog te

bra - ni, da ča - sti - ta, po - no - si - ta

ff *f* *ff*
nam boš last, da po - no - si - ta nam boš last.

*) Koral lahko pôješ dvakrat.

Čuj nas, zemlja!

ladinski Peterlin - Petruška

Emil Adamič (1921)
(Ljubljana)

Moški
zbor

Slavnostno

Čuj nas, zemlja, čuj nas, ne - bó,

ne - mi o - sve - te - sem po - jó.

Živahno (na dva udara)

1. Mor - je, zabu - či, brate na - u - či, sestre iz I - stre, iz
2. Burja, zatu - li, da bi te ču - li sestre in bra - lje na

Tr - sta, od So - če, naj ne shladi sr - cé se jim vro - če.
tleh ko - ro - ta - na: naj bo v spomi - nu te - žka jim ra - na.

Pri - de spet dan čez go-ro, čez plan, — vstal bo ves na - rod svo-

bo-den, mo-čan. — Pla-čal bo vrag, kar sto - ril je zle-ga. -

široko, tehtno, počasi rit.

Ta-ka je na - ša sve-ta pri-se - - ga!

Svečano mf

Čuj nas, zemlja, čuj — nas, ne - bó:

rit. ff

ne - mi o - sve - te pe - sem po - jó.

Slovenska zemlja

Dr. Anton Debelyak

Ferdo Juvánek (1919)
(Ljubljana)

Moški
zbor

Z zanosom *zadrž.*

Zem-lja slo-ven-ska, zem-lyi-ca sve-ta,

a tempo *mf*

tu-jec po te-bi se-gazro-kó.

p

Me-ni je to-žno, me-ni je te-žko,

p

Me-ni je to-žno, me-ni je

zadrževaje *mf*

te-žko, kot da mi pši-ca me-ri vo-kó.

te-žko, kot da mi pši-ca

20 79/1953

v I. času *zadrž.* *a tempo*

f *mf* *mf*

Zem-lji-oa rod-na, zem-lji-oa plodna, majhna si

p *p*

majh-na, pa te de-lé. Kdaj že od

zadrževaje

gru-de kos so ti vze-li, vze-li, vedno se

Kdaj že od gru de kos so ti vze-li,

ra - ne sve-že ske - lé.

ved-no še ra - ne

Hitrejše

f

Ve-li moj Jo-ža, Kr-pan moj krepki,

f *mf*

da mi je bojevito

bojevito
f da mi je da-na va-ji-na pest, va-ji-na
 da - - na va-ji-na

pest, da mi je da - - na
 pest, da mi je da-na

široko zadrž.
 pest, *Navdušeno*
mf va-ji-na pest, svet bi na dla-ni ne-selvza-

vet-je, ce-la bi sta-la na-ša po-sest.

f po - -spe - -še - -va - -je
 svet bi na dla-ni ne-selvza- vet-je,

zadrž. *v časomeru*
mf
 ce - la bi sta - la na - ša po - sest. Zem - lji - ca zla - ta,
mf

naráščaj
 kri zdaj na - ma - ka bolj te ko tru - da bi - serni znoj.

Krepko
f
 Če priha - ja - ča prej - meš na grudi, več - ni naj
f

malo hitrejše
 sa - nja v te - bi po - koj! Če priha - ja - ča

široko poudarjeno
ff
 prej - meš na grudi, več - ni naj sa - nja v te - bi po - koj!
ff

Pevskeemu društvu „Slavec“ ob njegovi 50letnici

Naposled

† Milan Pugalj

Zorko Prelovec (1934)
(Ljubljana)

Hitro

Mešani
zbor

Na-po-sled smo se pa na-šli tam sre-di be-lih cest,

po-sled pa smo se na-šli tam sre-di belih cest,

Na-po-sled pa smo se

na-šli tam sre-di belih cest,

Na-po-sled pa smo se na-šli tam

Počasi

Na-po-sled pa sem ti po-ve-dal,

Na-po-sled pa sem ti po-ve-dal, na-

sre-di be-lih cest. Na-po-sled pa sem ti po-ve-dal, na-

stringendo

Jako počasi

po-sled pa sem ti po-ve-dal, da bom ti na ve-ke zvest

po-sled sem ti po-ve-dal,

da

p *f* *ff* *Mogočno*

na ve-ke zvest, na ve-ke zvest, na
 bom ti na ve-ke zvest, *p* *f* *ff*

p *Počasi*

da bom ti na ve-ke zvest,
 ve-ke zvest, na ve-ke, da

ritard.

bom ti na ve-ke zvest, na ve-ke, na ve-ke zvest.

Moški zbor Prav mirno

pp *espressivo*

In tak le-po sve-ti-le zve - zde sred no -
 In tak le-po so sve-ti - le zve - zde sred no-či, no -
 In tak le-po sve-ti - - le sred no -

Mešani zbor

pp

či. In tak le - pó sve-ti-le zve - - zde
 In tak le-po so sve-ti - le zve - - zde sred no -
 či. *mp* *pp* In tak le - pó sve - ti - - le

sred no - či. *molto stringendo in accelerando*

či, no - či. In tak le - - pó so si -

sred no - či. In tak le-po so si - ja - le te

a tempo
In tak le-po so si - ja - le te

ja - le te tvo - je temne o - či. In tak le - - - - -
ja - - - - - le o - či. In tak, in tak le-pó so si -

tvo - je te - mne o - či. In tak le - - - - -

tvo - je tem - ne o - či, o - či, o -

pó ja - le te so, tak le-pó so si - ja - le o -
ja - le te tvo - je te - mne o - či, te tvo - je te - mne o -

pó so si - ja - - - le te tvo - - - je o -

Kakor v začetku

pp či. *pp* Na - po - sled pa smo se na - šli tam sre - di be - lih cest. *mp*

Na -

mf Na - po - sled pa smo se

po - sled pa smo se na - šli tam sre - di be - lih cest.

Napo-sled pa smo se na-šli tam
na-šli tam sre-di be-lih cest.

sre-di belih cest. **Počasi**
Na-po-sled pa sem ti po-ve-dal,
Na-posled pa sem ti po-ve-dal, na-po-sled pa sem ti po-
Na-po-sled pa sem ti po-ve-dal, na-po-sled sem ti po-

Jako počasi
ve-dal, da bom ti na ve-ke zvest, da bom ti na ve-ke zvest, na

Mogočno
ve-ke zvest, na ve-ke zvest, na ve-ke zvest, na

Počasi
da bom ti na ve-ke zvest,
ve-ke, da bom ti na ve-ke

Mogočno
zvest! Na ve-ke, na ve-ke zvest! Na ve-ke zvest!

AKO ŽELITE BITI Z NOTAMI VEDNO

TOČNO POSTREŽENI, OBRNITE SE NA

KI IMA VSE SLOVENSKE
IN TUJE MUZIKALIJE
VEDNO V ZALOGI

**KNJIGARNO
GLASBENE
MATIC E**

**LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 9
POŠTNI PREDAL 106**

*

*

ČEMAŽAR JOSIP

Litografija

LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA 6

Offsettisk

RAZMNOŽUJE NOTE PO ZELO SOLIDNIH CENAH
TER IZDELUJE VSAKOVRSNA DRUGA LITOGRAF-
SKA DELA, KAKOR ETIKETE, LEPAKE, DELNICE ITD.
GLASBENE PRILOGE „ZBOROV“ SO NATIS-
NJENE V LITOGRAFIJI ČEMAŽAR JOSIP

GROM D. Z O. Z.

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN SPEDIJSKI BUREAU

LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA 41

Naslov za brzojavke: GROM
Telefon Int. 2454

Zastopstva na vseh mestih tu- in inozemstva

Zastopnik mednarodne družbe spalnih
voz S. O. E. za promet ekspresnih pošilk

Najugodnejše kupite

Telefon
29-13

nogavice, rokavice, srajce, naramnice,
ovratnike, kravate, trikotperilo, dišeča
mila, čipke, svilnate trakove in veze-
nine, DMC-prejce, vse potrebščine
za čevljarje, šivilje in krojače

samo pri trdk

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

KREDITNI ZAVOD

ZA TRGOVINO

IN INDUSTRIJO

Brzojavni naslov:
KREDIT LJUBLJANA
Telefon št. 3781,
3782, 3783, 3784 in 3785

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih
vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna
naročila predjemi in krediti vsake vrste,
eskompt in inkaso menic in kuponov, na-
kazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd. itd.

LJUBLJANA
Prešernova ulica 50
(v lastnem poslopu)

